

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Lege
**privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități
intelectuale și psihosociale**

Secțiunea a 2 – a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale.

Prin Decizia nr. 601/2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, NCC), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 27.01.2021, instanța română de contencios constituțional a constatat neconformitatea dispozițiilor care stabilesc că persoana care nu are discernământul necesar pentru a se îngriji de interesele sale, din cauza alienației ori debilității mintale, va fi pusă sub interdicție judecătorească cu prevederile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3), art. 16 alin. (1) și art. 50, astfel cum se interpretează potrivit art. 20 alin. (1), și prin prisma art. 12 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități. În decizia amintită, instanța de contencios constituțional a reținut, în esență, următoarele:

„ (...) măsura punerii sub interdicție judecătorească reglementată de art. 164 alin. (1) din Codul civil nu este însoțită de suficiente garanții care să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Aceasta nu are în vedere faptul că pot exista diferite grade de incapacitate și nici diversitatea intereselor unei persoane, nu se dispune pentru o perioadă determinată de timp și nu este supusă unei revizuii periodice. Orice măsură de ocrotire trebuie să fie proporțională cu gradul de capacitate, să fie adaptată la viața persoanei, să se aplice pentru cea mai scurtă perioadă de timp, să fie revizuită periodic și să țină cont de voința și preferințele persoanelor cu dizabilități. De asemenea, la reglementarea unei măsuri de ocrotire, legiuitorul trebuie să țină cont de faptul că pot exista diferite grade de incapacitate, iar deficiența mintală poate varia în timp. Lipsa capacității psihice sau a discernământului poate lua diferite forme,

spre exemplu, totală/parțială sau reversibilă/ireversibilă, situație care reclamă instituirea unor măsuri de ocrotire adecvate realității și care, însă, nu se regăsesc în reglementarea măsurii interdicției judecătorești. Prin urmare, diferitelor grade de dizabilitate trebuie să le fie atașate grade de ocrotire corespunzătoare, legiuitorul în reglementarea măsurilor juridice trebuind să identifice soluții proporționale. O incapacitate nu trebuie să conducă la pierderea exercițiului tuturor drepturilor civile, ci trebuie analizată în fiecare caz în parte”.

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale vor fi suspendate de drept, urmând a-și înceta efectele juridice la 45 de zile de la publicare dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

2. Schimbări preconizate

În considerarea obligației legiuitorului de a pune de acord dispozițiile art. 164 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, constatate ca fiind neconstituționale, cu Decizia Curții Constituționale nr. 601/2020 și cu prevederile din Constituția României, republicată, prezentul demers legislativ propune instituirea unor soluții de reglementare în materia ocrotirii persoanei fizice majore cu dizabilități psihosociale sau intelectuale.

Proiectul urmărește realizarea unei intervenții substanțiale în materia măsurilor de ocrotire de drept civil de care pot beneficia persoanele fizice vulnerabile, fiind astfel continuată, cu privire la statutul juridic al persoanei fizice, ampla reformă legislativă realizată prin adoptarea noului Cod civil. Cu ocazia conformării cu recenta practică în materie a Curții Constituționale, demersul legislativ urmărește reșezarea regulilor care configurează ocrotirea persoanei fizice cu dizabilități intelectuale și psihosociale pe fundamente noi, moderne, cu valorificarea reglementărilor internaționale în domeniu (mai precis a Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 792 din 26 noiembrie 2010), a Recomandării nr. 99 din 23 februarie 1999 a Comitetului de miniștri ai Consiliului Europei privind principiile referitoare la protecția juridică a majorilor incapabili, a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și a unor resurse de drept comparat.

Configurarea mecanismelor de drept civil de ocrotire a persoanei fizice majore vulnerabile așază această persoană în centrul reglementării și conciliază nevoia sa (temporară ori permanentă) de a fi protejată cu imperativul respectării exercițiului drepturilor și libertăților sale fundamentale, marcând desprinderea definitivă de regimul (unic și inflexibil) actual de ocrotire repudiat de instanța noastră de contencios constituțional.

Astfel, prin soluțiile legislative cuprinse în proiect se propune, în esență, reconfigurarea (și redenumirea) actualei instituții a punerii sub interdicție judecătorească, precum și crearea unui nou mecanism de ocrotire – consilierea

judiciară, întregul eșafodaj legislativ sprijinindu-se pe trei piloni fundamentali: necesitate (regimul de ocrotire este instituit cu scopul protejării, în mod adecvat, a persoanei vulnerabile) subsidiaritate (măsurile de ocrotire a majorului sunt dispuse numai în cazul în care instanța apreciază că nu este suficientă pentru apărarea intereselor persoanei ocrotite instituirea unei alte măsuri prevăzute de lege, aplicarea regulilor de drept comun instituite pentru ocrotirea unui interes general sau particular, a celor în materia reprezentării sau asistării, a celor referitoare la drepturile și obligațiile soților sau încuviințarea unui mandat de ocrotire încheiat de persoana în cauză) și proporționalitate (regimul de ocrotire este corespunzător gradului de incapacitate și individualizat în funcție de nevoile celui pus sub ocrotire și de circumstanțele în care aceasta se găsește).

Suplinind o lacună a actualei reglementări și pentru a răspunde statuărilor Curții Constituționale, prin proiect se propune instituirea unor reguli generale în materie, în conformitate cu care măsurile de ocrotire a majorului cu dizabilități psihosociale sau intelectuale și deciziile cu privire la persoana sa asigură respectarea demnității, a drepturilor și libertăților acestuia, a voinței, nevoilor și preferințelor lui, precum și salvagardarea autonomiei sale, incapacitatea rezultată fiind stabilită numai în favoarea sa.

În ceea ce privește conținutul măsurilor de ocrotire, cum s-a arătat, s-a avut în vedere configurarea unei noi astfel de măsuri, denumită *consiliere judiciară* (pentru care au fost amenajate unele reguli de fond proprii), a cărei condiție (substanțială) de instituire o reprezintă existența unei incapacități parțiale a majorului de a se îngriji de interesele sale, aspect care conduce, în principiu, la asistarea acestuia în participarea la viața civilă, în ceea ce privește încheierea actelor patrimoniale. Instituirea consilierii judiciare presupune, așadar, că persoana ocrotită împrumută, în principiu, în ceea ce privește încheierea actelor patrimoniale, regimul prevăzut de lege pentru minorul cu capacitate de exercițiu restrânsă, cu posibilitatea însă ca, prin hotărârea prin care se instituie regimul de ocrotire, instanța să și individualizeze măsura aleasă, prin modularea capacității celui ocrotit, ținând cont de gradul său de autonomie. Consilierea judiciară poate fi dispusă numai dacă ocrotirea de o manieră eficientă a persoanei nu se poate realiza prin curatelă.

Totodată, este configurat și un alt regim de ocrotire – tutela specială - care urmează a fi însă dispus doar *ultima ratio*, pe o durată determinată și numai în cazul în care nu poate fi asigurată o protecție adecvată prin punerea persoanei sub consiliere judiciară sau prin instituirea curatele; ca și în cazul consilierii judiciare, instanța modulează capacitatea de exercițiu a celui ocrotit și individualizează măsura dispusă.

Proiectul cuprinde, totodată, o serie de garanții esențiale, reglementate în beneficiul celui ocrotit, cum ar fi instituirea unui sistem gradual, în trepte, de dispunere a măsurilor de ocrotire, a unor perioade determinate de timp pentru care pot fi dispuse și prelungite acestea, configurarea unor reguli privind reevaluarea periodică a regimului de ocrotire ales sau posibilitatea adaptării (individualizării) permanente, de către instanța de tutelă, a măsurii de ocrotire în funcție de circumstanțele concrete în care se găsește cel ocrotit.

Mai mult, pe lângă reafirmarea și întărirea unor principii care se regăsesc deja în actuala reglementare (dispunerea măsurii de ocrotire în interesul celui ocrotit sau faptul că ocrotirea vizează deopotrivă persoana majorului și administrarea patrimoniului său), noua reglementare pune accentul pe enunțarea autonomiei celui ocrotit, a respectării voinței, preferințelor și nevoilor sale, abordare nouă în legislația națională, modernă, conformă nevoilor resimțite la nivel social și în practica instanțelor, dar și, în egală măsură, în armonie cu exigențele convenționale și constituționale în materie, ținându-se combaterea excluziunii sociale și a discriminării, precum și încurajarea participării active a persoanelor ocrotite la viața civilă sau (re)integrarea acestora în plan socio-economic, cu efecte benefice inclusiv asupra stării lor de sănătate.

Proiectul abordează, de asemenea, aspectul esențial al relației între ocrotitorul legal și persoana ocrotită. Astfel, în ceea ce privește alegerea persoanei ocrotitorului legal, se prevede că va fi numit cu prioritate soțul, părintele, o rudă sau un afin, un prieten sau o persoană care locuiește cu cel ocrotit și are legături strânse și stabile cu acesta, în stare să îndeplinească această sarcină, enumerare care scoate în evidență, pe de o parte, că îngrijirea celui ocrotit este, în primă instanță, o îndatorire morală a familiei sale, iar, pe de altă parte, că între cel ocrotit și persoana ocrotitorului trebuie să existe și să se dezvolte o relație de încredere. În această cheie este configurat noul rol al ocrotitorului legal - de persoană care oferă sprijin permanent celui ocrotit, propunându-se și configurarea, în sarcina acestuia, a unor îndatoriri care accentuează rolul de persoană-suport pe care urmează să-l îndeplinească; astfel, acesta este dator:

- să ia în considerare, cu prioritate, voința, preferințele și nevoile persoanei ocrotite și să-i acorde sprijinul necesar în formarea și exprimarea voinței acesteia și să o încurajeze să își exercite drepturile și să își îndeplinească singură obligațiile;

- să coopereze cu persoana ocrotită și să îi respecte viața intimă, privată și demnitatea;

- să asigure și să permită, atunci când este posibil, informarea și lămurirea persoanei ocrotite, în modalități adaptate stării acesteia, despre toate actele și faptele care ar putea să o afecteze, despre utilitatea și gradul lor de urgență, precum și despre consecințele unui refuz din partea persoanei ocrotite de a le încheia;

- să ia toate măsurile necesare pentru protejarea și realizarea drepturilor persoanei ocrotite;

- să coopereze cu persoanele fizice și persoanele juridice cu îndatoriri în îngrijirea persoanei ocrotite;

- să mențină, în măsura posibilului, o relație personală cu persoana ocrotită.

Reformarea mijloacelor de ocrotire de drept civil a persoanelor cu dizabilități psihice cuprinde și un instrument care permite configurarea, pe cale convențională, în anumite limite, a propriului regim de ocrotire. În acest scop, în

materia contractului de mandat, au fost propuse unele dispoziții privind mandatul de ocrotire, care poate fi încheiat de persoana cu capacitate de exercițiu deplină pentru situația în care nu ar mai putea să se îngrijească de persoana sa ori să-și administreze bunurile. Executarea mandatului este condiționată de survenirea deteriorării facultăților mintale ale mandantului și trebuie încuviințată de către instanța de tutelă pe calea unei proceduri nou-amenajate în cuprinsul Codului de procedură civilă.

Proiectul propune o serie de soluții noi și în materia raporturilor nepatrimoniale, care vizează, în principal, următoarele instituții reglementate de Codul civil:

- căsătorie: afirmând plenar drepturile instituite în Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, proiectul prevede că persoana aflată sub consiliere judiciară sau tutelă specială se va putea căsători, cu instituirea, în mod corelativ, a unui control preventiv eventual, prin normarea obligației viitorului soț care se află sub un regim de ocrotire de a-l informa pe ocrotitorul său legal despre intenția de celebrare a căsătoriei, acesta putând face opoziție, în condițiile dreptului comun. În situația în care se formulează opoziție la încheierea căsătoriei, ofițerul de stare civilă este obligat să înștiințeze instanța de tutelă, care va decide cu privire la temeinicia opoziției. Majorul aflat sub un regim de ocrotire poate încheia sau modifica o convenție matrimonială numai cu încuviințarea ocrotitorului său legal și cu autorizarea instanței de tutelă. De asemenea, se reglementează separația judiciară de bunuri în interesul persoanei ocrotite;

- divorț: se propune ca și cel pus sub consiliere judiciară sau tutelă specială să poată divorța prin acord, însă numai pe cale judiciară, instanța de tutelă urmând să verifice, cu ocazia soluționării cererii, dacă acordul soților pentru desfacerea căsătoriei este liber și exprimat în cunoștință de cauză; cu toate acestea, în cazul în care unul dintre soți sau ambii beneficiază de un regim de ocrotire, în cererea de divorț aceștia nu vor putea stabili și modalitățile în care au convenit să fie soluționate cererile accesorii divorțului;

- autoritate părintească: în cazul părintelui pus sub consiliere judiciară, instanța de tutelă poate hotărî ca drepturile și îndatoririle cu privire la bunurile copilului să fie exercitate doar de celălalt părinte; când cel ocrotit exercită singur autoritatea părintească, instanța de tutelă hotărăște, în funcție de împrejurări, cu privire la instituirea tutelei asupra copilului acestuia; părintele pus sub tutelă specială păstrează dreptul de a veghea asupra modului de creștere și educare a copilului, precum și dreptul de a consimți la adopția acestuia, cu excepția cazului în care se află în imposibilitatea de a-și manifesta voința din cauza lipsei discernământului.

- adopție: spre deosebire de actuala reglementare - potrivit căreia, în cazul persoanei ocrotite, consimțământul la adopția copilului său este dat de tutore - prin proiect se propune ca părintele pus sub ocrotire să consimțeze la adopția copilului său, în măsura în care aceasta poate să-și exprime voința.

Nu în ultimul rând, pentru respectarea exigențelor impuse de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, urmând modelul altor reglementări moderne, prin proiect este creată și o nouă măsură de sprijin care nu presupune restrângerea capacității de exercițiu a beneficiarului acesteia – asistența pentru încheierea actelor juridice, destinată persoanei majore care, din cauza unei dizabilități intelectuale sau psihosociale, are nevoie de sprijin pentru îngrijirea propriei persoane, a administrării patrimoniului său și, în general, pentru exercitarea drepturilor și libertăților sale civile. Numirea asistentului este de competența notarului public, iar procedura numirii acestuia va fi reglementată de Legea nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale. Cu ocazia soluționării cererii, notarul public verifică dacă majorul înțelege semnificația cererii formulate și dacă acesta poate să-și exprime dorințele și preferințele.

Ampla reformă preconizată în materia dreptului substanțial obligă la, dar constituie și un prilej pentru adecvarea corespunzătoare a dispozițiilor (instrumentale) procesual-civile de drept comun [în legislația imediat anterioară noului Cod de procedură civilă (NCPC), punerea sub interdicție judecătorească era reglementată, sub aspect procedural, în Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și la persoanele juridice, legiuitorul NCPC preluând, în bună măsură, această din urmă reglementare].

Așadar, remanierea profundă a mijloacelor de drept civil prin care se realizează ocrotirea majorului cu dizabilități intelectuale și psihosociale cuprinse în NCC determină, după sine, modernizarea și adaptarea normelor cuprinse în NCPC, îndeosebi prin reconfigurarea procedurii (speciale) prin care se vor putea institui regimurile de ocrotire nou-amenajate în dreptul substanțial, pentru a răspunde și pe plan procesual cât mai eficient nevoilor diverselor categorii de persoane vulnerabile și pentru a pune în evidență că persoana majorului protejat și asigurarea exercitării drepturilor și libertăților sale fundamentale constituie elemente-cheie, aflate în centrul preocupării noii reglementări. Între elementele de noutate pe care le propune, în materie procesual-civilă, noua reglementare pot fi amintite, neexhaustiv:

- cât privește cuprinsul cererii prin care se solicită instituirea unei măsuri de ocrotire a majorului cu dizabilități intelectuale și psihosociale, se propune ca aceasta să conțină și date referitoare la situația familială, socială și patrimonială a acestei persoane; totodată, cererea va conține și orice alte elemente privind gradul său de autonomie, precum și numele medicului curant al acesteia, în măsura în care aceste date sunt cunoscute de reclamant; scopul normei îl constituie alcătuirea, pentru instanță, încă din debutul procesului, a unei imagini cât mai complete asupra situației majorului a cărui ocrotire se cere, pentru a facilita cercetarea judecătorească;

- în aplicarea prevederilor de drept substanțial, care postulează principiul aplicării măsurilor de ocrotire gradual, în funcție de gradul de incapacitate al majorului vulnerabil, este instituită o dispoziție potrivit căreia instanța de tutelă nu este legată de obiectul cererii și poate dispune o măsură de protecție diferită de cea solicitată prin cerere; noua reglementare își

propune, așadar, să fie flexibilă și să ofere organului judiciar o marjă largă de apreciere în alegerea (dar și în individualizarea) regimului adecvat de ocrotire;

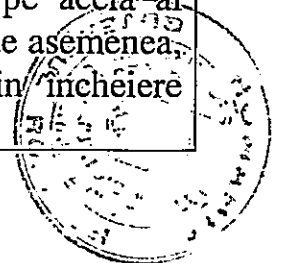
- tot cu titlu de normă diriguitoare, noua reglementare prevede că pe întreaga durată a procedurii, persoana a cărei ocrotire se cere va fi informată în modalități adaptate stării acesteia despre desfășurarea procedurii judiciare, precum și cu privire la luarea oricărei măsuri cu privire la persoana și bunurile sale;

- totodată, se propune asigurarea, în tot cursul procesului, din oficiu, în mod gratuit, a asistenței juridice calificate a persoanei a cărei ocrotire se cere;

- instituirea unei dispoziții de principiu, potrivit căreia evaluările medicală și psihologică a persoanei a cărei ocrotire se cere se efectuează după obținerea consimțământului acesteia, în cazul în care starea sănătății sale o permite; norma propusă se integrează în concepția de ansamblu a noii reglementări, care pune accent pe prioritizarea voinței persoanei ocrotite;

- reglementarea conținutului rapoartelor de evaluare medicală și psihologică întocmite cu ocazia efectuării cercetărilor prealabile judecării cererii; potrivit noii reglementări, rapoartele de evaluare medicală și psihologică urmează a cuprinde, după caz, referiri la natura și gradul de severitate al afecțiunii psihice de care suferă persoana a cărei ocrotire se cere, la evoluția previzibilă a acesteia, la amploarea nevoilor sale și la celelalte circumstanțe în care se găsește, precum și mențiuni privind necesitatea și oportunitatea instituirii unei măsuri de ocrotire; astfel, pe lângă evaluarea medicală a persoanei a cărei ocrotire se cere, rapoartele conțin, potrivit reglementării preconizate, și o serie de elemente deosebit de utile pentru instanță în dispunerea, alegerea și individualizarea regimului de ocrotire; tot cu titlu de noutate, se prevede că, cu ocazia întocmirii raportului de evaluare medicală, poate fi solicitat și punctul de vedere al medicului curant al persoanei a cărei ocrotire se cere; totodată, noua reglementare prevede că procurorul va dispune și întocmirea unui raport de anchetă socială de către autoritatea tutelară;

- în ceea ce privește internarea provizorie nevoluntară a celui ocrotit pe parcursul judecării cererii de instituire a măsurii de ocrotire, noile dispoziții își propun să instituie o serie de garanții procedurale pentru respectarea drepturilor și libertăților persoanei a cărei internare se dispune, fiind introdusă expres obligativitatea motivării unei astfel de soluții (potrivit textului propus, instanța va dispune internarea motivat și proporțional cu scopul urmărit), dar și scurtarea termenului pentru care poate fi dispusă internarea; totodată, măsura internării se dispune numai după ascultarea persoanei a cărei ocrotire se cere, soluție care prezintă, pe lângă avantajul incontestabil al valorizării opiniei persoanei vulnerabile, și pe acela al acceptării mai facile de către aceasta a măsurii; sunt instituite, de asemenea, și unele dispoziții care prevăd că instanța se pronunță prin încheiere executorie, care este supusă numai apelului;



- ascultarea persoanei a cărei ocrotire se solicită urmează a fi realizată în camera de consiliu, fiind avut în vedere faptul că este necesară respectarea vieții private a acesteia și protejarea sa; tot în spiritul preconizatei reglementări, a fost normată și ipoteza potrivit căreia, dacă este în interesul celui a cărui punere sub ocrotire este cerută, acesta va fi ascultat la locuința sa, acolo unde este îngrijit sau în alt loc apreciat de instanță ca fiind potrivit; tot astfel, potrivit noii reglementări, cu ocazia ascultării persoanei ocrotite, acesteia i se va solicita și opinia cu privire la regimul de ocrotire ce urmează a fi ales și la persoana ocrotitorului care îi va fi numit, legiuitorul urmărind asocierea sa în configurarea aspectelor esențiale ale participării sale viitoare la viața civilă;

- au fost propuse și unele soluții în materia procedurii speciale a divorțului, corespunzătoare normelor propuse în dreptul substanțial.

În considerarea faptului că în Codul civil proiectul propune configurarea unei noi instituții – mandatul de ocrotire – pe plan procesual civil a fost configurată o procedură suplă, simplă și rapidă de încuviințare a acestui contract, de competența instanței de tutelă în a cărei circumscripție își are domiciliul mandantul, care presupune, în esență, următoarele:

- cererea va fi însoțită de o copie a contractului de mandat de ocrotire, precum și de rapoartele de evaluare medicală și psihologică;

- cererea se soluționează în camera de consiliu, cu citarea în termen scurt a mandantului și a mandatarului; soluționarea cererii se face cu participarea procurorului; instanța este obligată să îl asculte pe mandant; de asemenea, instanța verifică dacă mandantul a desemnat prin contract o persoană căreia mandatarul trebuie să îi dea socoteală, iar, în caz contrar, desemnează o asemenea persoană, cu acordul acesteia; dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, instanța încuviințează mandatul de ocrotire prin încheiere;

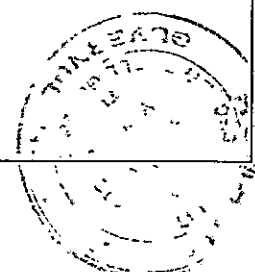
În vederea corelării dispozițiilor cuprinse în legislația specială cu soluțiile legislative propuse prin proiect în Codul civil și în Codul de procedură civilă, proiectul prevede și unele norme în acest scop.

Totodată, sunt propuse și unele dispoziții privind punerea în aplicare a noii reglementări.

3. Alte informații

La elaborarea propunerilor de reglementare au fost avute în vedere și unele instrumente normative internaționale, dar și o serie de reglementări în materie, existente în alte state, între care amintim următoarele:

- Codul Civil și de procedură civilă Quebec;
- Codul civil și de procedură civilă francez;
- Codul civil spaniol;
- Codul civil italian;
- Legea nr. 1/2000 privind procesul civil din Spania;



- Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 792 din 26 noiembrie 2010;
- Recomandarea nr. 99 din 23 februarie 1999 a Comitetului de miniștri ai Consiliului Europei privind principiile referitoare la protecția juridică a majorilor incapabili.

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3. Impact social

Proiectul va avea un impact social pozitiv, soluțiile sale tinzând la înlăturarea barierelor de fapt și de drept și la împiedicarea creării unor noi, dar și a surselor de discriminare, în scopul integrării și incluziunii sociale a beneficiarilor măsurilor de ocrotire, precum și al încurajării participării acestora la viața civilă.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

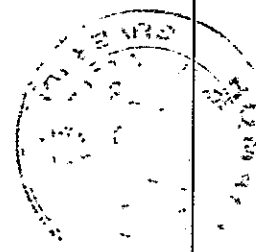
5. Alte informații

Nu sunt

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)
Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						



2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:

a) buget de stat, din acesta:

- i. cheltuieli de personal
- ii. bunuri și servicii

b) bugete locale:

- i. cheltuieli de personal
- ii. bunuri și servicii

c) bugetul asigurărilor sociale de stat:

- i. cheltuieli de personal
- ii. bunuri și servicii

3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						
Nu sunt						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ):

a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:

Proiectul prevede că metodologia de evaluare medicală și psihologică va fi aprobată prin ordin comun al Ministrului Sănătății și al Ministrului Muncii și Solidarității Sociale, în termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu consultarea Colegiului Psihologilor din România.

1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:



3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:

- Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 792 din 26 noiembrie 2010;

- Recomandarea nr. 99 din 23 februarie 1999 a Comitetului de miniștri ai Consiliului Europei privind principiile referitoare la protecția juridică a majorilor incapabili.

6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

A se vedea pct. 6.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

A se vedea pct. 6.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

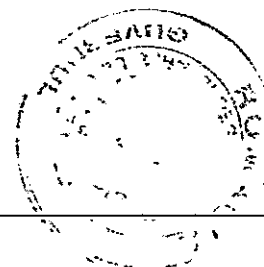
Proiectul de act normativ a fost transmis către Asociația Comunelor din România, Asociația Orașelor din România, Asociația Municipiilor din România și Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi



Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 979/2021.

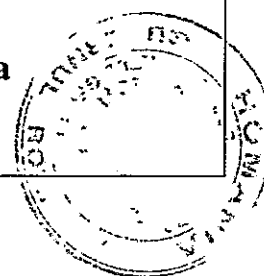
Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Economic și Social prin avizul nr. 8239/2021.

6. Alte informații.

Propunerile de reglementare elaborate inițial la nivelul Ministerului Justiției au fost dezbătute și îmbunătățite în cadrul unui grup de lucru care și-a desfășurat activitatea începând cu luna martie 2021 la nivelul Cancelariei Prim-ministrului (ulterior, a fost emisă Decizia prim-ministrului nr. 357/2021 privind constituirea și atribuțiile Comitetului pentru redactarea unor propuneri *de lege ferenda* în vederea conformării cu dispozițiile Deciziei Curții Constituționale a României nr. 601/2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil, în materia punerii sub interdicție a persoanelor cu dizabilități, publicată în Monitorul Oficial nr. 594 din 14 iunie 2021), la care au participat reprezentanți ai Ministerului Justiției, Ministerului Public-Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerului Sănătății, Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Afacerilor Interne, Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, alături de reprezentanți ai Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România și ai societății civile.

Este de semnalat că proiectul de act normativ ar putea produce un impact semnificativ asupra volumului de activitate a instanțelor judecătorești competente să soluționeze cererile având ca obiect instituirea, modificarea, înlocuirea și ridicarea măsurilor de punere sub ocrotire reglementate prin proiect, la acesta contribuind și soluția propusă, tot prin proiect, referitoare la reexaminarea tuturor măsurilor de punere sub interdicție judecătorească, din oficiu sau la cerere. În plus, și cu privire la cererile în curs de soluționare având ca obiect instituirea unui regim de ocrotire, proiectul prevede reluarea judecării acestora indiferent de stadiul procesual în care se află, în condițiile noilor reglementări de drept substanțial și de procedură. Toate aceste soluții legislative sunt însă necesare pentru conformarea pe deplin cu exigențele convenționale și constituționale, impactul noii reglementări fiind, de altfel, analizat și în grupul de lucru cu actorii interesați (în special Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Public). Pe de altă parte, acest impact ar putea fi totuși temporizat de soluția propusă prin proiect referitoare la aplicarea regimului tutelei speciale celor aflați sub interdicție judecătorească la data intrării în vigoare a noii reglementări.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ



1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

În perspectiva preconizatului demers legislativ vizând punerea de acord a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, constatate ca fiind neconstituționale, cu Decizia Curții Constituționale nr. 601/2020, în data de 9 martie 2021 Ministerul Justiției a supus atenției publice unele propuneri preliminare de reglementare, vizând, în primă etapă, modificarea și completarea Legii nr. 287/2009 privind Codul civil și a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă. Ulterior, în data de 29 iulie 2021 proiectul în formă consolidată a fost afișat pe site-ul Ministerului Justiției.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Nu sunt

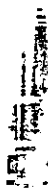
**Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare**

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Noua măsură a asistenței pentru încheierea actelor juridice prevede că autoritatea tutelară veghează la îndeplinirea corespunzătoare de către asistent a sarcinii sale. În cuprinsul dispozițiilor tranzitorii și finale se prevede, pe de o parte, că Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și Consiliul Superior al Magistraturii vor întocmi, la împlinirea unui termen de 3 ani de la intrarea în vigoare a noii legi, rapoarte cuprinzând evaluarea impactului acesteia, precum și, dacă este cazul, propuneri de îmbunătățire a legislației în materie, iar, pe de altă parte, că în programul de formare profesională continuă pentru anii 2022-2024 a judecătorilor și procurorilor, Consiliul Superior al Magistraturii va include activități în domeniul mijloacelor de ocrotire a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale.

2. Alte informații

Nu sunt.



Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

~~PRIM-MINISTRU~~

~~NICOLAE-IONEL CIUCĂ~~

